

Klasa: UP/I 034-03/2013-01/045
Urbroj: 580-05/84-2014-006
Zagreb, 13. veljače 2014.

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja temeljem članka 31., članka 38. stavka 5. i članka 58. stavka 1. točke 15. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja (Narodne novine, broj: 79/09 i 80/13), po inicijativi poduzetnika MOSOR-KOMERC d.o.o., sa sjedištem u Dubravi, zastupanog po Ivanu Juginoviću, direktoru, u upravnoj stvari utvrđivanja sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišnog natjecanja protiv JADROLINIJE, društva za linijski pomorski prijevoz putnika i tereta, sa sjedištem u Rijeci, Riva 16, zastupanog po Alanu Klancu, predsjedniku Uprave, po službenoj dužnosti, temeljem odluke Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja u sastavu: Mladen Cerovac, mag. iur., predsjednik Vijeća, Vesna Patrlj, dipl. iur., zamjenica predsjednika Vijeća, mr. sc. Tatjana Peroković i Denis Matić, dipl. iur., članovi Vijeća, sa sjednice 5/2014., održane 13. veljače 2014., donosi sljedeće

RJEŠENJE

Inicijativa se odbacuje jer ne postoje uvjeti za pokretanje postupka po službenoj dužnosti.

O b r a z l o ž e n j e

1. Inicijativa za pokretanje postupka

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje: Agencija) je 18. prosinca 2013., u smislu članka 37. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja (Narodne novine, broj 79/09 i 80/13; dalje: ZZTN), zaprimila inicijativu poduzetnika MOSOR-KOMERC d.o.o., sa sjedištem u Dubravi, Tugare, zastupanog po Ivanu Juginoviću, direktoru (dalje: MOSOR-KOMERC), za pokretanje postupka Agencije po službenoj dužnosti, radi utvrđivanja zlouporabe vladajućeg položaja iz članka 13. ZZTN-a od strane JADROLINIJE, društva za linijski pomorski prijevoz putnika i tereta, sa sjedištem u Rijeci, Riva 16, zastupanog po Alanu Klancu, predsjedniku Uprave (dalje: JADROLINIJA).

MOSOR-KOMERC u predmetnoj inicijativi u bitnome navodi kako JADROLINIJA dugi niz godina na međunarodnoj liniji Split – Ancona pojedinim prijevoznicima omogućava niže cijene prijevoza kamiona i do 40 posto.

Podnositelj inicijative ističe kako je određeno vrijeme i sam imao navedene popuste, ali je JADROLINIJA od 10. listopada 2013. mijenjala cjenik putne karte tri puta te se zbog navedenog žalio JADROLINIJI ali bezuspješno.

Prema mišljenju poduzetnika MOSOR-KOMERC, nemoguće je opstati na tržištu zbog postojećih cijena karata JADROLINIJE i nekorektnosti prema tzv. malim prijevoznicima.

2. Prethodno ispitivanje stanja na mjerodavnom tržištu

Temeljem predmetne inicijative, kako bi utvrdila je li u predmetnoj upravnoj stvari riječ o povredi odredbi ZZTN-a, kao i sve činjenične i pravne okolnosti u svrhu utvrđivanja ima li u konkretnom slučaju uvjeta za pokretanje postupka utvrđivanja sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišnog natjecanja sukladno odredbi članka 38. i 39. ZZTN-a, a vezano uz primjenu članka 13. ZZTN-a koji uređuje zlouporabe vladajućeg položaja poduzetnika, Agencija je u okviru svoje nadležnosti iz članka 32. točke 1. podtočke (a) i (b) ZZTN-a, dopisom od 3. siječnja 2014., zatražila od JADROLINIJE između ostalog i očitovanje o navodima iz predmetne inicijative, cjenik navedenog poduzetnika na međunarodnoj liniji Split – Ancona, komercijalne uvjete za prijevoz svih teretnih vozila, kao i opis činjeničnog stanja, prakse i/ili okolnosti vezanih uz kriterije i način odobravanja popusta korisnicima usluga JADROLINIJE kod pomorskog prijevoza teretnih vozila.

Očitovanje JADROLINIJE

Agencija je 20. siječnja 2014. zaprimila očitovanje JADROLINIJE u kojemu se u cijelosti osporavaju navodi podnositelja inicijative.

Prema navodu JADROLINIJE, na liniji Split – Ancona, prijevoz obavljaju tri brodara, koji su od Agencije za obalni i linijski pomorski promet dobili Suglasnost za održavanje međunarodne linije Split – Ancona. Za razliku od druga dva brodara koji prijevoz obavljaju samo tijekom perioda veće potražnje (periodi van zimskih mjeseci), JADROLINIJA pruža usluge prijevoza kontinuirano tijekom cijele godine, uključujući periode plovidbe u zimskim mjesecima kada je vrlo niska potražnja po svakoj vrsti usluge koju pruža navedeni poduzetnik.

JADROLINIJA ističe kako je, vezano uz gore navedeno, u pojedinim periodima nužna određena korekcija cijena ili komercijalnih uvjeta poslovanja kako bi se izbjegla situacija ugrožavanja reda plovidbe, s obzirom na strukturu i visinu direktnih troškova, uz napomenu kako na navedenoj liniji ne postoje potpore, subvencije, donacije ili primici bilo koje prirode.

Vezano uz cijenu broskog prijevoza teretnih vozila, JADROLINIJA ističe kako navedena cijena nije mijenjana od 2007. godine. Određene izmjene i korekcije zbog prilagodbe tržišnim uvjetima vršene su u dijelu popusta, po jasno određenim kriterijima utemeljenim na broju, visini i intenzitetu korištenja usluga JADROLINIJE od strane pojedinog prijevoznika i ostalih korisnika.

Kriteriji uključuju jasne preduvjete koje prijevoznik odnosno korisnik mora zadovoljiti kako bi ostvario pravo na određeni popust, a prema navodu JADROLINIJE rezultat su kontinuiranog statističkog praćenja broja vožnji te ostvarenog rezultata po pojedinoj vrsti usluge. Temeljem navedenog postupanja nije vršena bilo kakva diskriminacija cijenama, nekorektnost ili različita primjena pravila ponašanja. O svakoj takvoj promjeni svi korisnici usluga JADROLINIJE, a koji se nalaze u bazi podataka, unaprijed su obavještavani.

JADROLINIJA ističe i kako sve navedeno vrijedi i za poduzetnika MOSOR-KOMERC, koji je u prvih deset mjeseci 2013. ostvario 11 vožnji na predmetnoj liniji te mu je stoga odobreno pravo na 5 posto popusta na cijenu prijevoza za sljedeći period (najviši razred popusta za korisnika iznosi 25 posto, za više od 90 vožnji u istom periodu). Usklađivanja navedene vrste vrše se na kvartalnoj bazi.

Nadalje, prema navodu JADROLINIJE, u cilju zadržavanja svih korisnika usluga neovisno o veličini pravnog subjekta, sukladno komercijalnim uvjetima, poduzetniku MOSOR-KOMERC je odobrena mogućnost *bookinga* narudžbenicom te odgođeno plaćanje uz dostavu zadužnice. Navedenu mogućnost je MOSOR-KOMERC iskoristio te je dostavio traženu

dokumentaciju. U slučaju većeg broja korištenja usluga JADROLINIJE, MOSOR-KOMERC ima mogućnost prelaska u višu kategoriju popusta u budućim razdobljima.

U pravitku očitovanja od 16. siječnja 2014., JADROLINIJA je Agenciji dostavila svoj cjenik na međunarodnoj liniji Split – Ancona za 2013. i 2014. godinu, skalu razrade popusta prema broju ostvarenih vožnji u periodu od 1. siječnja 2013. do 31. listopada 2013., dopis poduzetniku MOSOR-KOMERC od 25. studenog 2013. kojim se navedeni poduzetnik obavještava o promjeni u dijelu komercijalnih uvjeta JADROLINIJE te dopis poduzetniku MOSOR-KOMERC od 12. prosinca 2013. kao odgovor na usmenu reklamaciju, kojim se pojašnjavaju izmjene u komercijalnim uvjetima i obavještava MOSOR-KOMERC o mogućnosti odgođenog plaćanja, te statističke podatke o broju prevezenih kamiona na relaciji Split – Ancona u promatranom razdoblju od 1. siječnja 2013. do 31. listopada 2013.

3. Činjenice utvrđene tijekom prethodnog ispitivanja stanja na mjerodavnom tržištu

Zakonom o Jadroliniji, Rijeka (Narodne novine, broj 11/96 i 33/06), osnovana je JADROLINIJA kao društvo za linijski pomorski prijevoz putnika i tereta.

Na sva pitanja koja nisu uređena navedenim Zakonom i Statutom JADROLINIJE, primjenjuju se odredbe Zakona o trgovačkim društvima (Narodne novine, broj 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 152/11, 111/12 i 68/13) koje se odnose na društvo s ograničenom odgovornošću.

Jedini osnivač JADROLINIJE je Republika Hrvatska.

Uvidom u propise koji uređuju predmetnu materiju utvrđeno je kako su odredbama Zakona o prijevozu u linijskom i povremenom obalnom pomorskom prometu (Narodne novine, broj 33/06, 38/09, 87/09, 18/11 i 80/13) uređeni uvjeti i način obavljanja javnog prijevoza u linijskom obalnom pomorskom prometu, vrste linija, utvrđivanje, usklađivanje i objavljivanje redova plovidbe i cjenika usluga, osiguranje sredstava za kontinuirano, redovito i nesmetano obavljanje javnog prijevoza.

Pravilnikom o uvjetima koje mora ispunjavati brod i brodar za obavljanje međunarodnog linijskog pomorskog prometa (Narodne novine, broj 130/06 i 83/13) utvrđuju se uvjeti koje mora ispunjavati brod i brodar, bez obzira na zastavu broda, koji obavlja međunarodni linijski pomorski promet iz luka Republike Hrvatske prema lukama u inozemstvu i obrnuto, te postupak ishođenja suglasnosti na redove plovidbe u međunarodnom linijskom pomorskom prometu.

Ispunjavanje uvjeta propisanih navedenim Pravilnikom za obavljanje međunarodnog linijskog prometa utvrđuje se davanjem suglasnosti Agencije za obalni linijski pomorski promet na redove plovidbe.

Na međunarodnoj liniji Split – Ancona pomorski prijevoz putnika i vozila obavljaju JADROLINIJA (tijekom cijele kalendarske godine), panamski brodar Blue Line International (od 10. travnja do 6. listopada) i talijanski brodar SNAV (od 28. travnja do 6. listopada).

JADROLINIJA je od 1. prosinca 2013. izmijenila svoje komercijalne uvjete za prijevoz teretnih vozila. Popusti za brodski prijevoz teretnih vozila na liniji Split – Ancona temeljeni na broju realiziranih vožnji u razdoblju te pojedinoj osnovi plaćanja prikazani su u tablici broj 1.

Tablica br. 1. Kategorizacija popusta Jadrolinije za prijevoz teretnih vozila na liniji Split – Ancona od 1. prosinca 2013., temeljenih na broju realiziranih vožnji te pojedinoj osnovi plaćanja

Plaćanje gotovinom, kreditnim karticama i virmanom		Plaćanje narudžbenicom	
Kategorija 1: 5 %	do 15 vožnji	Kategorija 1: 5 %	do 25 vožnji
Kategorija 2: 10 %	od 15 do 30 vožnji	Kategorija 2: 10 %	od 25 do 50 vožnji
Kategorija 3: 15 %	od 30 do 60 vožnji	Kategorija 3: 15 %	od 50 do 75 vožnji
Kategorija 4: 20 %	od 60 do 90 vožnji	Kategorija 4: 20 %	od 75 do 100 vožnji
Kategorija 5: 25 %	preko 90 vožnji	Kategorija 5: 25 %	preko 100 vožnji

Izvor: očitovanje Jadrolinije od 16. siječnja 2014.

Obrada: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Dopisima od 25. studenog 2013. i 12. prosinca 2013. JADROLINIJA je obavijestila MOSOR-KOMERC o izmjeni svojih komercijalnih uvjeta za prijevoz teretnih vozila nakon 1. prosinca 2013., uz pojašnjenje načina plaćanja prijevozne karte, rezervacija te otkaza putovanja.

4. Odluka Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja

Na temelju dostavljene dokumentacije i utvrđenog činjeničnog stanja tijekom prethodnog ispitivanja stanja na mjerodavnom tržištu, Vijeće za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje: Vijeće) je sukladno ovlastima iz članka 31. ZZTN-a, na sjednici 5/2014., održanoj 13. veljače 2014., razmatralo navedeni predmet te je donijelo odluku da se inicijativa poduzetnika MOSOR-KOMERC u smislu članka 38. stavka 5. ZZTN-a odbaci jer ne postoje uvjeti za pokretanje postupka utvrđivanja narušavanja tržišnog natjecanja protiv JADROLINIJE, u smislu članka 38. stavaka 1. i 3. te članka 39. ZZTN-a, a vezano uz primjenu članka 13. ZZTN-a koji uređuje zlouporabe vladajućeg položaja poduzetnika.

Odluku o odbacivanju inicijative Vijeće temelji na sljedećim razlozima:

Kategorizacija kupaca ili korisnika usluga dio je uobičajene poslovne prakse te se uz primjenu rabatne politike koristi kao sredstvo cjenovnog natjecanja konkurenata te privlačenja kupaca odnosno korisnika njihovim proizvodima i/ili uslugama.

Količinski popusti u pravilu su sukladni propisima o tržišnom natjecanju jer imaju opravdanje u smanjenju troškova proizvodnje ili distribucije te se javljaju kao rezultat uštede zbog narudžbe veće količine proizvoda ili usluga.

U konkretnom slučaju, JADROLINIJA odobrava prijevoznicima popuste u određenom postotku cijene pomorskog prijevoza teretnih vozila na međunarodnoj liniji Split – Ancona.

Pravo na popust je neuvjetovano, budući da se popusti odobravaju na jednak način prema svim prijevoznicima sukladno jasno određenim kriterijima, utemeljenim na broju i intenzitetu korištenja usluga JADROLINIJE od strane pojedinog prijevoznika.

Svi prijevoznici nemaju jednaku potrebu za uslugom pomorskog prijevoza teretnih vozila na međunarodnoj liniji Split – Ancona, što utječe na razlike u troškovima koje ima JADROLINIJA pružajući navedenu uslugu pojedinom prijevozniku na navedenoj liniji.

Što je veći broj realiziranih vožnji time je i veći ostvareni iznos popusta, tako da je ukupna financijska korist pojedinog prijevoznika povezana s brojem vožnji i uslugom pomorskog prijevoza od strane JADROLINIJE na navedenoj liniji.

Vezano uz količinske popuste i primjenu pravila o tržišnom natjecanju u Europskoj uniji, Sud Europskih zajednica je u predmetu C-163/99 Portugal v Commission (2001) ECR I-2613 presudio da „je u samoj biti sustava količinskih popusta da veći kupci nekog proizvoda ili korisnici neke usluge imaju pravo na niže prosječne jedinične cijene, ili - što dovodi do istog -

veća prosječna sniženja od onog koje se nudi manjim kupcima tog proizvoda ili korisnicima te usluge”.

Druga kategorizacija popusta JADROLINIJE, s obzirom na način plaćanja, također je opravdana objektivnim razlozima, budući da se plaćanje prijevozne karte u slučaju rezervacije gotovinom, kreditnom karticom ili virmanom (maksimalno 30 dana prije putovanja) vrši u roku od 24 sata od potvrđene rezervacije, dok se u slučaju rezervacije uz narudžbenicu (maksimalno 7 dana prije putovanja) plaćanje vrši u roku od 15 dana od izdavanja računa. Stoga je razumljivo da se rezervacijom putem narudžbenice, u kojem slučaju Jadrolinija preuzima veći rizik, ne može ostvariti jednak rabat kao rezervacijom putem gotovine, kreditne kartice ili virmana.

Zaključno, Vijeće smatra kako predmetna kategorizacija prijevoznika nije protivna propisima o zaštiti tržišnog natjecanja, jer prijevoznici mogu pouzdano i u svakom trenutku znati kojoj kategoriji popusta pripadaju, budući da razvrstavanje u pojedinu kategoriju popusta ovisi isključivo o broju vožnji i/ili načinu plaćanja za usluge pomorskog prijevoza od strane JADROLINIJE.

Stoga u konkretnom slučaju nema uvjeta za pokretanje postupka Agencije po službenoj dužnosti radi utvrđivanja zlouporabe vladajućeg položaja iz članka 13. ZZTN-a.

Slijedom navedenog, Agencija je temeljem odluke Vijeća odlučila kao u izreci ovoga rješenja.

Uputa o pravnom lijeku

Protiv ovog rješenja nije dopuštena žalba, ali podnositelj inicijative može tužbom pokrenuti upravni spor pred Visokim upravnim sudom Republike Hrvatske u roku od trideset (30) dana od dana dostave ovog rješenja.

Predsjednik Vijeća
za zaštitu tržišnog natjecanja

Mladen Cerovac, mag.iur.